

AIDAI

Munchenas

Trečiadienis, 1946. IV. 17 d. /III metai/ Nr. 89/126/

TRUMANAS UŽSTATĖ PAŠALINI-

Vašingtonas, /AP/. Prezidentas Trumanas balandžio 15 d. pasakytose kalboje kreipėsi į Amerikos valstybes, prašydamas pagelbėti išnaikinti skurdą ir nevilčiai, kuri sukolia karus.

JAV Amerikos kalboje prezidentas pareiškė, jog pasiryžimas prireiku, panaudoti jėgą net agresijos grėsmei išvengti svaime nepanaikina gilių neramumo priežasčių, tes rūšies, kurios sukėlė pastaruosius du karus.

Do nacių bonrotybėmis glūdėjo materialinis nusivylimas ir dvasiinis bėdas, kilęs iš skurdo ir nusiminimo. Naro navedus niekada nebus visai pašalintos, kol tie natys ekonominiui blogumai nebus pašalinti.

Jis pareiškė pasitikėjimą, kad Amerikos respublikos ir toliau išters su savo dvasia laikysena, kurią jos priešinosi reakcinėms užsienio pajėgoms per paskutinį dešimtmetį.

JAVALSTYBĖS IR BRITANIJĄ PASI- PRITVIAUSIAUSIOS VOKIETIJOS NUSPON- CIJAI

Vašingtonas, /AP/. JAV valstybės ir Didž. Britanija stovi prieš sprendžiamą susidūrimą virtinę su Sovietų Sąjunga dėl Rusijos skverbimosi į vakarus. JAV valstybių oficialiu asmenų nuomone, šių susidūrimų išdavos turės gyvybinės reikšmės ištisių kartų politinei pasaulio organizacijai.

Pirmieji du dideli klausimai yra: Viduržemio jūros kontrolė ir Strateginės Vokietijos teritorijos vietos. Tam tikru būdu abu šie klausimai figūruos balandžio 25 d. užsienio reikalų ministrų konferencijoje Paryžiuje.

Manoma, kad James F. Byrnes dabar yra pasiryžęs geriau rizikuoti angli-amerikiečių-rusų vienybės skilimu ir iš anksto pasmerkti Paryžiaus užsienio reikalų mi-

nistrų konferencijos pasiekimo, negu sutikti su esminiais Rusijos reikalavimais.

Byrnes yra nusistatęs šiose derybose laikytis tokios pozicijos, kad didžiosios valstybės galės sudaryti Europos taikos sutartis tik Rusijai padarant pagrindines nuolaidas.

Viduržemio jūros klausimas, galimas daiktas, pirmiausia bus iškeltas Paryžiuje. Rusija reikalauja, kad Italijos taikos sutartimi jai būtų duota individuali patikėtinio teisė Tripolitijoje, kartinėje Šiaurės Afrikos pozicijoje, kuri atsidurty Britanijos Viduržemio jūros linijų pašonėje.

Rusija taip pat priešinga Amerikos planui demilitarizuoti Dodekanezo salas net ir tada, jeigu jos būtų legaliai atskirtos nuo Italijos ir perleistos Graikijai. Oficialiai yra manoma, kad rusai tikisi įsigyti bazes Dodekaneze ar kokiu politiniu, ligi šiol dar nežinomu manevru, paimti šias graikų įsteigtų bazių kontrolę.

Turėdama viena kuria iš šia paminėtų arba abi bazes - Dodekaneze ir Šiaurės Afrikoje - Rusija galėtų likviduoti Britų Viduržemio jūros pozicijas.

Kai kurie atsakingi Amerikos diplomatiniai asmenys yra tos nuomonės, kad Amerikos interesus yra ginti Britų pozicijas Viduržemio jūroje ir, kiekvieną atvejų, kai tik Rusijos laikysena pagrasys britų imperijos gyvybiniams punktais, galima laukti, kad JAV valstybės pasipriešins Rusijai ir parems Britaniją.

Vokietijos kontrolės klausimas neabejotinai iškils Paryžiuje, nes Byrnes yra pažadėjęs Prancūzų užsienio reikalų ministrui Bidault, kad konferencijos pabaigoje jis pareikšies norą padiskutuoti Prancūzijos planus atplėsti nuo Vokietijos Rūbro ir Reino kraštams. Prancūzai nori kokios nors.

tarptautinės kontrolės vienoje arba abiejose srityse. Kai kurie žinovai Vašingtone sako, kad labiausiai prancūzai bijo ateityje suvienytos ir komunistų kontroliuojamos Vokietijos. Prancūzų planų priešrinkti Amerikoje tvirtina, jog, pirma, jie netiki, kad kada nors visa Vokietija pateks komunistų kontrolės ir, antra, jie nesutiksia duoti Rusijai kur nors Vakarų Vokietijoje tokios valdomosios galios, kuri prilygtų Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos valdomajai galiai. Jeigu Vokietija turės būti suskaldyta, jie tvirtina, ji turėtų būti perskelta administracijos linija tarp rusų zonos ir amerikiečių-anglų zono.

Tai pagrindas manyti, kad šiuo Amerikos požiūriu itaka bus pakankamai stipri, todėl Byrnes negalėsias priimti prancūzų planų jų dabartine forma.

RUSAI VARO POLITINIA CIGARETĖMIS IR MAISTU

Berlynas / P/. Maisto ir cigarečių trūkstančioje Vokietijoje politika buvo naujo pobūdį. Sovietų administracija endovanojo tuos Berlyno Socialdemokratų ir komunistų atstovus, maisto paketais ir cigaretėmis, kurie visais balsais pritarė šių partijų sujungimui. Šie delegatai atstovavo visus tuos abiejų partijų narius, kurie rėmė susijungimą. Vienos ir kitos partijos atstovai pirmą susirinkimą atliko ir po to susitiko pirmąsias bendrąsias naujos Socialistų Vienybės Partijos posėdyje.

Maisto ir cigaretes rusai išdalino ne todėl, kad partijų atstovai visais balsais pasisakė už susijungimą tų socialdemokratų ir komunistų, kurie su tuo sutinka. Atstovai taip išrinko valdybą ir paskyrė atstovus į suvažiavimą, kuris įvyks per Vėlykų rusų zonoje.

- Britų atramos taškai Palestinoje.

Londonas. Ankaros radijas praneš, kad jeigu britų kariuomenė pasitrauktų iš Egipto, tuo atveju britai naudotųsi atramos taškais Palestinoje ir Transjordanijoje. Pranešimais išairo, britai Palestinoje ir Transjordanijoje statė barakus, kuriuose tilps 100.000 vyrų. Britų Jaro Ministrų kabinetas pranešė, kad jau esą paskolbė

ta, jog Anglija savo kariuomenę atitrauksianti iš Transjordanijos ir savo dalinių iš Egipto nesiųsianti į Palestiną.

JAPONIJOS PARLAMENTAS IŠRINKTAS

Tokio. Per Japonijos parlamento rinkimus išrinkta: 141 liberalas, 3 pažangieji, 92 socialdemokratai, 53 smulkesnių partijų atstovai, 80 nepriklausomųjų ir 5 komunistai.

TRUMPOS ŽINIOS

- Naujorkas. Irano vyriausybė savo delegatui pavėdė atsiimti. Irano byla iš Saugumo Tarybos darbų programos. Pirmadienį įvykęs Saugumo Tarybos posėdis atidėtas antradieniui. Irano klausimas dar nebuvo apsverstas. Irano delegatas pėskaite savo vyriausybės raštą, kuriuo reikalaujama Irano klausimą išbraukti iš Saugumo Tarybos dienotvarkės.

- Vašingtonas. „New York Times“ rašo, kad pirmasis laivas su pabėgėliais iš Bremeno uosto išplauks į Naujorką gegužės 1 dieną. Manoma, kad 75.000-100.000 pabėgėlių iš Euri pas ras Amerikoje laisvę ir naują gyvenimą. JAV Senatas tikisi iki birželio 1 d. įvažiuoti kveta naujai paskirstyti.

- Londonas. Paskutiniai britų ir prancūzų daliniai pasitraukė iš Sirijos sostinės Damaskaus. Nauju susitarimu visi kariniai daliniai pasitrauks iš Sirijos iki balandžio 30 dienos.

- Londonas. Britų Maitinimo įstaiga pranešė, kad ji esanti pasiryžusi iš savo maisto išteklių pasiųsti maisto badaujantiems Euforos kraštams, jeigu dviejų mėnesių bavyje to maisto kiekį JAV vėl nepildys.

- Čunkingas. Daugelyje Kinijos sričių prasidėjo badas. Prie pranešama, Kinijos vyriausybė nemano Mandžurijos klausimo kelti Saugumo Taryboje. Mandžurijos sostinėje Čančūnėje, kurį pirmadienį aploido sovietai, prasidėjo kovos tarp komunistų ir Kinijos vyriausybės karinių dalinių. Sostinę užėmė komunistai.